

האש

השבוע לקראת לג בעומר הבאנו את נושא האש תוך שאנו מקיפים את תחומי הלמידה השונים. ילדים אוהבים אש, אוהבים מדורות ומתכוננים לחג האהוב כבר הרבה זמן קודם. אך יחד עם החוויה ישנה גם סכנה וחוסר מודעות לכללי בטיחות בהכנות למדורה. בפעילות שהבאנו נתרגל בטיחות מאש נלמד מהן הסכנות בדרך חווייתית. ובעזרת ה' שנזכה השנה ללג בעומר שמח, רגוע, בטיחותי ומלא באור!

כללי האש

דקלום לשינון הכללים: (בליווי תמונות שמתארות את הכללים)

אפשר לחלק לילדים מקלות ארטיק או שיפודי עץ

להעמיד אותם בשורה כשהם אוחזים במקל פועלים ומדקלמים:

לא נשים באש פלסטיק וגלגלים	כל הילדים עומדים בשורה
ידיים למעלה וכף נמחא	אוספים קרשים לכבוד המדורה
נדליק המדורה רק עם השגחה	ידיים לצדדים וכך נזכור
ולסיום בסיבוב עם ידיים על מותניים	מהאש מרחק לשמור
נכין בסמוך דלי עם חול או מים	ידיים קדימה ומגלגלים

העשרה

ההיסטוריה של האש

סיפור מסביב למדורה

כל ילד מקבל סרט קרפ בצבעים אדום צהוב או כתום. המלמד מקיש בתוף או בפעמון וכולם עומדים במעגל גדול. כאשר ההקשות מהירות נכנסים פנימה למרכז המעגל. כאשר ההקשות איטיות חוזרים אחורה. הקשה אחת מניחים את הסרט הצבעוני במרכז. שתי הקשות מתישבים על הריצפה.

המלמד מספר: (מצורפות תמונות)

פעם לפני שנים כשלא היה חשמל ותנורים. היה האדם משתמש בשתי אבנים כדי להדליק אש. את הניצוץ שנדלק היה מבעיר בחומרי בעירה- זרדים ענפים יבשים קוצים ועלים. כאשר היתה דולקת אש היה מבשל עליה את האוכל שלו, מרחיק בעזרתה חיות רעות, ומתחמם בימים של קור.

עברו חלפו שנים האש היתה טובה אבל גם מסכנת, העשן שיצא ממנה קשה לנשימה, אנשים וילדים נכוו ונפצעו האוכל שהתבשל נשרף מהר... מסוכן היה לישון ליד האש.

אנשים המציאו תנורים בחרס, תנורים מאבן, תנורים מברזל. ואחרי הרבה שנים גם תנורים חשמליים.

אבל האש עדין מסוכנת. צריך להשתמש בתועלת שבה ולהזהר מהסכנה!

כשמראים לילדים את התמונות של תנורים ישנים מסוגים שונים ניתן להסביר את אופן פעולתם

התועלת שבאש- הסכנה שבאש

לאחר הסיפור הילדים יחזרו למקומם והמלמד יחצה את החדר באמצעות דבק חשמל. צד אחד יהיה התועלת מהאש וצד שני הסכנה שבאש.

המלמד יקרא בקול פעולות שעושים עם האש והילדים יבחרו את המיקום הנכון בצד התועלת או הסכנה. לדוגמא: חימום, בישול, תאורה, שריפה, כווייה, מים רותחים, שריפת קוצים, מנגל, תנור חימום, כבל חשמל קרוע, ועוד.

מצוות שמקיימים עם אש:

שיר הפעלה למשחק ידיים- מקרבים את כפות הידיים אחת לשניה כמו שלהבת (אפשר להתאים לכל מצווה תנועה בידיים- נרות שבת ידיים על העיניים, נרות חנוכה כחנוכה מהאצבעות וכד')

להבה להבה של איזו מצווה?

לכבוד שבת -מדליקות אישה ובת

להבה להבה של איזו מצווה?

אני עולה- במוצ"ש בהבדלה

להבה להבה- של איזו מצווה?

אני מדליקה -הנרות בחנוכה

להבה להבה של איזו מצווה?

בנר מנצנץ- בודקים את החמץ

להבה להבה של איזו מצווה?

בתוך החבית נשרף חמץ שבשקית

העשרת שפה

סיפור ברצף

מצורפות תמונות שמתארות את הסיפור. ניתן לבלבל את התמונות ולתת לילדים לסדר לפי הסדר הנכון:

מוישי מכין מדורה גדולה

מעל ה"קלוץ" גם המן תלה

הוא גרר גם כמה גלגלים גדולים

ומצפה לראות את לשונות האש עולים

לג בעומר הגיע ומסביב למדורה כולם שרים בר יוחאי

האש רוקדת בצהוב ואדום והעשן שחור יותר מדי

גיצים מתפוצצים בשמים הרחק

ואבא של מוישי קורא לכולם להתרחק

אך אבוי כמה נורא! גץ אחד בידו של מוישי פגע

הכאב גדול, הוא קיבל כווייה

"הצלה" כאן בסביבה נותנים לו טיפול וחבישה

ומוישי חוזר על כללי הזהירות בהדגשה

1. מעגל אבנים לשמור מרחק מהאש

2. בחומרי גומי ופלסטיק לא להשתמש

3. הדלקת המדורה רק בהשגחת מבוגרים

4. דלי עם חול או מים לשעת צרה מוכנים

ניתן גם לתת לילדים לסדר לפי הרצף ולספר את הסיפור לפי מה שרואים בתמונה.

מוטוריקה

רעיונות ליצירות בנושא האש:

- אפשר לשלב את האש בפינוק של בריאות. - לחתוך פלפלים אדומים וצהובים לרצועות דקות. לתת לילדים להניח מעט ביגלה מקלות בתחתית כוס שקופה ומעל הביגלה לסדר את רצועות הפלפל- אדום- צהוב- אדום- צהוב.
- אפשר להכניס מעט צבע גואש אדום וצהוב לתוך ניילונית שקופה ולסגור עם דבק סלולייפ רחב. לתת לילדים לערבב את הצבע עם כפות הידיים מעל הניילונית השקופה והסגורה. נוצרים גוונים מרהיבים. לאחר מכן אפשר לגזור מבריסטול A4 שחור צורה של מדורה ואת המסגרת להדביק מעל הניילונית. כך נראה בחלל שנוצר את המדורה.
- באותו אופן אפשר למלא את החלל שנוצר בבריסטול השחור ברצועות קרפ או נייר בצבעי האש כאשר הילדים מותחים את הניר ומדביקים אותו רק משני הצדדים.
- ניתן להעתיק את צורת כף היד. הצורה שנוצרת מזכירה צורת מדורה, ניתן לצבוע את ה"מדורה" בצבעים תואמים, ולהדביק למטה קרעי נייר חומים שיהוו את העצים למדורה.

משחקים מצורפים

גילאי 3: מדליקים מדורת לג בעומר.

כל ילד מקבל 10 שלהבות בגוונים שונים. בכל תור ילד מוציא כרטיס. אם יש בכרטיס ציור של אש- מניח שלהבת מתוך השלהבות שברשותו במרכז השולחן- שם ניצור את המדורה שלנו.
אם יש ציור של כיבוי אש- (מים, כבאית, צינור, מטף כיבוי וכו') הילד לוקח מהמדורה שלהבת. את הכרטיס שהוציא הילד מחזירים חזרה לתחתית הערימה. הילד שסיים ראשון את כל השלהבות שברשותו- המנצח!

גילאי 4: מי אני

הכנת המשחק: המשחק מכיל קלפים של תמונות שונות מדביקים את התמונות על רצועות נייר מהם ניצור כעין כתרים.

מטרת המשחק: לגלות את התמונה שבקלף שעל הראש שלי.

מהלך המשחק: המלמד מניח לאחד המשתתפים כתר על ראשו כשהוא אינו רואה את התמונה שעל הכתר. (הקלף גלוי לכל הילדים ורק הילד שעל ראשו הקלף לא רואה מה יש לו).

בעזרת שאלות כן ולא, על הילד לגלות מה מופיע בקלף. אם הילד מתקשה לדעת מה התמונה, ניתן לעזור לו ע"י רמזים והכוונה של שאלות שיכול לשאול.

גילאי 5: משחק דומינו

הכנת המשחק: גוזרים את העיגולים (רצוי להעביר בלימנציה) מצמידים לכל עיגול רצועה עם סקוטש בסיום, כך שיוכלו לענוד את המילים כמו שעון על היד.

מטרת המשחק: להתאים צמידים של מילה-תמונה

מהלך המשחק: בוחרים 15 ילדים. כל ילד מקבל כרטיס מילה- אותו הוא עונד על יד ימין, וכרטיס תמונה- אותו הוא עונד על יד שמאל. (חשוב מאד לבדוק שכולם הלבשו בימין את המילים ובשמאל את התמונות כדי למנוע בלבול)

הילדים מתפזרים במרכז ומנסים למצוא את הזוג המתאים לכרטיס שבידם. מצאנו זוג?- נותנים יד אחד לשני. בצורה כזו, כל הילדים יתחברו אחד לשני ותיווצר שרשרת ארוכה של מילה-תמונה...